

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Πράξης της Γενεύης του Διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 2 Ιουλίου 1999»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπως το επεξεργάστηκε η Διάρκης Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Αντικείμενο του νομοσχεδίου αποτελεί η κύρωση της Πράξης της Γενεύης του Διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 2 Ιουλίου 1999, αποτελούμενη από 34 άρθρα.

Με το άρθρο πρώτο κυρώνεται και αποκτά την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η Πράξη της Γενεύης του Διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 2 Ιουλίου 1999.

Όπως αναφέρεται στη Συνοπτική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η υπό κύρωση Πράξη αποσκοπεί στην «αποτελεσματικότερη προστασία των ημεδαπών βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων σε διεθνές επίπεδο μέσω ενός επικαιροποιημένου συστήματος διεθνούς κατάθεσης βιομηχανικών σχεδίων».

Η Πράξη περιλαμβάνει εισαγωγικές διατάξεις (άρθρα 1-2) με συντετμημένες εκφράσεις και πρόβλεψη για την ισχύ άλλης προστασίας που παρέχεται

2

από τη νομοθεσία των συμβαλλομένων μερών και ορισμένες διεθνείς συνθήκες.

Το Κεφάλαιο I (άρθρα 3-18) ορίζει τη διαδικασία κατάθεσης και καταχώρισης διεθνούς αίτησης. Πιο συγκεκριμένα, εμπεριέχει προβλέψεις για το δικαίωμα και τη διαδικασία κατάθεσης, το περιεχόμενο, την προτεραιότητα, τα τέλη προσδιορισμού, τη διόρθωση ελλείψεων, την ημερομηνία κατάθεσης και καταχώρισης, την αναβολή και την άρνηση διεθνούς αίτησης. Επίσης, προσδιορίζει τις ειδικές απαιτήσεις σχετικά με την ενότητα του σχεδίου ή του υποδείγματος, τα αποτελέσματα της διεθνούς καταχώρισης και την ακύρωσή τους, την καταγραφή μεταβολών και άλλων θεμάτων σχετικών με τις διεθνείς καταχωρίσεις, την αρχική διάρκεια και ανανέωση διεθνούς καταχώρισης, καθώς και την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις δημοσιευμένες διεθνείς καταχωρίσεις.

Το Κεφάλαιο II (άρθρα 19-24) περιλαμβάνει τις διοικητικές διατάξεις. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται η σύσταση Κοινού Γραφείου των συμβαλλομένων μερών της παρούσας Πράξης και η συμμετοχή των συμβαλλομένων μερών στην Ένωση της Χάγης, ενώ προσδιορίζονται τα καθήκοντα της Συνέλευσης και του Διεθνούς Γραφείου, τα δημοσιονομικά ζητήματα και ο εκτελεστικός κανονισμός.

Στο Κεφάλαιο III (άρθρα 25-26) γίνεται αναφορά στην αναθεώρηση της παρούσας Πράξης και στην τροποποίηση ορισμένων άρθρων της.

Τέλος, το Κεφάλαιο IV (άρθρα 27-34) εμπεριέχει τις τελικές διατάξεις αναφορικά με τα κράτη τα οποία μπορούν να προσχωρήσουν στην παρούσα Πράξη, την ημερομηνία έναρξης ισχύος των επικυρώσεων και προσχωρήσεων, την απαγόρευση επιφυλάξεων, τις δηλώσεις των συμβαλλομένων μερών, την εφαρμογή των Πράξεων του 1934 και του 1960, την καταγγελία, τις γλώσσες, την υπογραφή και τον θεματοφύλακα της παρούσας Πράξης.

Με το άρθρο δεύτερο ορίζεται ως αρμόδια αρχή της εφαρμογής του παρόντος νομοσχεδίου ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.).

Το άρθρο τρίτο αποτελεί την εξουσιοδοτική διάταξη, σύμφωνα με την οποία οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νομοσχεδίου και της παρούσας Πράξης θα ρυθμίζονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία θα εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, κατόπιν εισήγησης του Ο.Β.Ι.

Το άρθρο τέταρτο προβλέπει την έναρξη της ισχύος του παρόντος από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Πράξης που κυ-

ρώνεται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28 αυτής.

Β. Ως προς την κύρωση των διεθνών συμβάσεων, το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει ότι οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους (κύρωσή τους) με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους εκάστης, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν κάθε αντίθετης διάταξης νόμου, ενώ το άρθρο 36 παρ. 2 απαιτεί ως όρο για την ισχύ ορισμένων κατηγοριών διεθνών συνθηκών, την κύρωσή τους με τυπικό νόμο.

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το Σύνταγμα κατοχυρώνει τη διττή λειτουργία του κυρωτικού νόμου, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί υπό το κράτος των προηγούμενων Συνταγμάτων από τη θεωρία, τη νομοθετική πρακτική και τη νομολογία, η οποία συνίσταται στο ότι με την ψήφιση του κυρωτικού νόμου, αφενός, γίνεται αποδοχή του περιεχομένου της συνθήκης και παρέχεται συγκατάθεση προς επικύρωσή της στο αρμόδιο όργανο της εκτελεστικής εξουσίας και, αφετέρου, εντάσσεται η συνθήκη στο εσωτερικό δίκαιο και επιτάσσεται η εκτέλεσή της από τα όργανα του κράτους (βλ., ενδεικτικά, Εμμ. Ρούκουνα, Σύνταγμα και Διεθνές Δίκαιο, σε Η επίδρασις του Συντάγματος του 1975 επί του ιδιωτικού και επί του δημοσίου δικαίου, 1976, σελ. 91, Αγγ. Γιόκαρη, Η πρακτική των δικαιοδοτικών οργάνων στην εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, 2001, σελ. 83, Κ. Οικονομίδη, σε Ιωάννου – Οικονομίδη – Ροζάκη – Φατούρου, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο – Θεωρία των πηγών, παρ. 44. Βλ., όμως, και Κ. Ιωάννου σε Ιωάννου – Οικονομίδη – Ροζάκη – Φατούρου, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο – Σχέσεις Διεθνούς και Εσωτερικού Δικαίου, 1990, σελ. 163 επ. και 168 επ., κατά τον οποίο ο κυρωτικός νόμος δεν αποτελεί ταυτόχρονα και εξουσιοδότηση ή συγκατάθεση για την επικύρωση).

Οι συμβατικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου δηλώνονται στο Σύνταγμα με σειρά όρων [«διεθνείς συμβάσεις» (άρθρο 28 παρ. 1), «συνθήκη ή συμφωνία» (άρθρο 28 παρ. 2), «διεθνείς συνθήκες» (άρθρο 36 παρ. 4)]. Η ορολογική αυτή πολυμορφία οφείλεται σε έλλειψη συντακτικού συντονισμού, και όχι σε οποιαδήποτε νομοτεχνική ανάγκη (βλ. Κ. Ιωάννου, όπ. π., σελ. 163).

Η διαδικασία της κύρωσης των διεθνών συνθηκών ή συμβάσεων ρυθμίζεται από το άρθρο 112 του Κανονισμού της Βουλής (ΚτΒ). Η ψήφιση των σχετικών κυρωτικών νομοσχεδίων (ή προτάσεων νόμων) γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 108 του ΚτΒ, χωρίς συζήτηση ή μετά από περιορισμένη συζήτηση, με εξαίρεση τα νομοσχέδια που αφορούν στην κύρωση συμβάσεων

4

σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος. Οι κυρωτικοί νόμοι περιέχουν δύο κατηγοριών διατάξεις: α) τις κυρωτικές, οι οποίες περιλαμβάνουν την κυρωτική ρήτρα και το κείμενο της συνθήκης, καθώς και διατάξεις των οποίων το περιεχόμενο αντιστοιχεί στο περιεχόμενο δηλώσεων που η συνθήκη επιτρέπει ή επιβάλλει να συνοδεύουν την υπογραφή, την επικύρωση ή την έγκρισή της, ή τυχόν επιτρεπόμενων επιφυλάξεων, και β) τις κοινές νομοθετικές, με τις οποίες ρυθμίζονται ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων της σύμβασης στην εσωτερική έννομη τάξη ή προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις αυτές. Κοινές νομοθετικές θεωρούνται και εκείνες που ρυθμίζουν την έναρξη της ουσιαστικής ισχύος του κυρωτικού νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

Επί του άρθρου 3

Το άρθρο τρίτο, το οποίο αποτελεί την εξουσιοδοτική διάταξη προβλέπει ότι: «Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, κατόπιν εισήγησης του Ο.Β.Ι., ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος και της Πράξης της Γενεύης του Διακανονισμού της Χάγης για την Ελλάδα και ιδίως η κατάθεση και η διαδικασία παραλαβής των διεθνών αιτήσεων από τον Ο.Β.Ι., η γλώσσα σύνταξης και το περιεχόμενο των διεθνών αιτήσεων, η διαβίβαση των διεθνών αιτήσεων στο Διεθνές Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας και η καταχώρισή τους, η είσπραξη και πληρωμή τελών, οι δικαιούχοι του τίτλου προστασίας, η έναρξη, η διάρκεια, η παύση και το περιεχόμενο της χορηγούμενης προστασίας στα σχέδια και υποδείγματα, η δημοσίευση στοιχείων των καταχωρισμένων διεθνών καταθέσεων, η αναβολή της δημοσίευσης, η παροχή σε τρίτους πληροφοριών και αντιγράφων της αίτησης και των σχεδίων και υποδειγμάτων, η ακυρότητα, διεκδίκηση ή απόρριψη της καταχώρισης, η δικαστική προστασία, οι μεταβατικές ρυθμίσεις, τα αποτελέσματα της διεθνούς καταχώρισης για την Ελλάδα και κάθε άλλο σχετικό θέμα συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης των σχετικών με τη διεθνή αίτηση διατάξεων του π.δ. 259/1997 (Α' 185)».

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι πρόκειται για μια ιδιαίτερος μακροσκελή διάταξη, θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο το άρθρο τρίτο να αποτελείται από δύο συντομότερες προτάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να διαμορφω-

θούν ως εξής: «Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης, κατόπιν εισήγησης του Ο.Β.Ι., ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος και της Πράξης της Γενεύης του Διακανονισμού της Χάγης για την Ελλάδα. Ρυθμίζονται ιδίως η κατάθεση και η διαδικασία παραλαβής των διεθνών αιτήσεων από τον Ο.Β.Ι., η γλώσσα σύνταξης και το περιεχόμενο των διεθνών αιτήσεων, η διαβίβαση των διεθνών αιτήσεων στο Διεθνές Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας και η καταχώρισή τους, η είσπραξη και πληρωμή τελών, οι δικαιούχοι του τίτλου προστασίας, η έναρξη, η διάρκεια, η παύση και το περιεχόμενο της χορηγούμενης προστασίας στα σχέδια και υποδείγματα, η δημοσίευση στοιχείων των καταχωρισμένων διεθνών καταθέσεων, η αναβολή της δημοσίευσης, η παροχή σε τρίτους πληροφοριών και αντιγράφων της αίτησης και των σχεδίων και υποδειγμάτων, η ακυρότητα, διεκδίκηση ή απόρριψη της καταχώρισης, η δικαστική προστασία, οι μεταβατικές ρυθμίσεις, τα αποτελέσματα της διεθνούς καταχώρισης για την Ελλάδα και κάθε άλλο σχετικό θέμα συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης των σχετικών με τη διεθνή αίτηση διατάξεων του π.δ. 259/1997 (Α' 185)».

Παρατηρείται, επίσης, ότι στο άρθρο τρίτο χρησιμοποιείται ορολογία σχετικά με τις διεθνείς αιτήσεις, η οποία δεν συνάδει πλήρως με την επίσημη μετάφραση της παρούσας Πράξης. Προς αποφυγή παρανόησης, θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο να γίνουν οι εξής διορθώσεις:

- η αναφορά στην «παύση» της χορηγούμενης προστασίας στα σχέδια και υποδείγματα να αντικατασταθεί με τον όρο «ανανέωση», όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 της παρούσας Πράξης,
- η αναφορά στην «ακυρότητα» της καταχώρισης να αντικατασταθεί με τον όρο «ακύρωση», όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 της παρούσας Πράξης,
- η αναφορά στην «παροχή σε τρίτους πληροφοριών και αντιγράφων της αίτησης και των σχεδίων και υποδειγμάτων» να αντικατασταθεί με τη φράση «πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις δημοσιευμένες διεθνείς καταχωρίσεις», όπως προβλέπεται στο άρθρο 18 της παρούσας Πράξης.

6

Τέλος, θα ήταν δόκιμο να διευκρινισθεί από πού προκύπτει η εξουσιοδότηση αναφορικά με τη «δικαστική προστασία» στο άρθρο τρίτο, εφόσον δεν είναι ζήτημα το οποίο ρυθμίζεται από την παρούσα Πράξη. Σε περίπτωση που αυτό δεν καταστεί εφικτό, πρέπει να διαγραφεί.

Αθήνα, 13 Σεπτεμβρίου 2023

Η εισηγήτρια
Σοφία Γαλάνη
Επιστημονική Συνεργάτις
Επίκουρη Καθηγήτρια
του Παντείου Πανεπιστημίου

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών